

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer:	2016-0058
Klageren:	XX 8000 Århus C
Indklagede:	Midttrafik
CVRnummer:	29 94 31 76
Klagen vedrører:	Kontrolafgift på 750 kr. for manglende straksbillettering. Ifølge klageren stemplede han, da han steg på bussen.
Parternes krav:	Klageren ønsker kontrolafgiften annulleret Indklagede fastholder denne
Ankenævnets sammensætning:	Nævnshoved, landsdommer Tine Vuust Asta Ostrowski Torben Steenberg Bjarne Lindberg Bak Alice Stærdahl Andersen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på et møde den 7. november 2016 truffet følgende:

AFGØRELSE

Midttrafik er berettiget til at opretholde kravet om klagerens betaling af kontrolafgiften på 750 kr.

Klageren skal betale beløbet til Midttrafik, som sender et girokort til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringsselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren rejste den 22. januar 2016 med Aarhus bybus linje 4A. I denne bus er klippemaskinen placeret ved midterdørene, hvor også udstigning finder sted.

Klageren har oplyst, at han steg på bussen ved stoppestedet Lollandsgade, som er et stop før Klostertorvet, hvor han skulle skifte til en anden buslinje i retning mod Trøjborg. Ifølge bussens GPS ankom bussen til Lollandsgade stoppested kl. 09:39:59 og afgik derfra kl. 09:40:45. Bussen ankom til Klostertorvet stoppested kl. 09:42:00.

Da han steg af bussen ved Klostertorvet, var der kontrol af hans rejsehjemmel, og han blev kl. 9:53 pålagt en kontrolafgift på 750 kr.

Billetkontrolløren har på kontrolblanketten afkrydset felterne: "INGEN BILLET" og "INGEN ID". Som årsag til kontrolafgiftens udstedelse har kontrolløren bag på kontrolblanketten anført:

"Han klippede, da han gik ud af bussen".

Klageren henvendte sig den 10. februar 2016 til Midttrafik og anmodede om annullering af kontrolafgiften. Han anførte følgende:

" ...

Den 22. januar stod jeg lidt i ti om formiddagen sammen med min kæreste, som selv har rejsekort, på en bus 4a ved et stoppested mellem Vesterbro Torv og Klostertorv på vej til Trøjborg og klippede kort efter mit klippekort i billetautomaten, som påtrykte kortet med stemplet kl. 10.00. Automaten skifter åbenbart tidspunkt hvert kvarter. Vi ville allerede på Klostertorv skifte til en anden bus mod Trøjborg og blev derfor stående i nærheden af udgangsdøren, hvor jeg også havde stemplet mit kort. Et eller to minutter efter på Klostertorv blev jeg i døren på vej ud fastholdt af en buskontrollør, som hævdede, at jeg lige havde klippet mit titurskort. Dette var jo for så vidt rigtigt, og jeg forsøgte da også at vise mit kort frem. Ingen af kontrollørerne ønskede dog at se det. Den ene af kontrollørerne, en kvinde, mente, at hun gennem ruden fra gaden havde set mig stemple mit kort, altså lige før, jeg var på vej ud. (Det må her bemærkes, at hun beklageligvis tog så hårdt i min arm, at det i sig selv må overgå min mulige forbrydelse). Jeg fremførte, at jeg jo ganske rigtig stod ved automaten, og at jeg lige så rigtigt netop havde stemplet (efter forrige stop), og at jeg skulle videre med en anden bus. At jeg altså derfor helt naturligt havde beholdt klippekortet i hånden. Kontrollørerne ville nu give mig en bøde for at køre uden gyldig rejsehjemmel, hvilket jeg naturligvis modsatte mig. Så jeg nægtede at opgive navn og adresse til det private vagtkorps. Politiet kom derfor til og forholdt sig på ingen måde til skyldsspørgsmålet, men sørgede blot for, som loven nu er, at få mit navn og adresse.

Jeg må anmode om at Midttrafiks bødeforlæg opgives. Der er tale om et enkelt vidne, som ude fra gaden gennem en rude i en busdør, der bevæger sig, mener at have set mig klippe det kort i automaten, som jeg ganske rigtigt står

med i hånden. Vagtfolkene vælger at se bort fra det beviselige faktum, at jeg faktisk har et korrekt stemplet kort i hånden, da jeg med magt fastholdes. Jeg kan godt forstå, at kontrolløren kan få tanken om snyd, når jeg står med kortet i hånden ved siden af automaten, det er jo hendes arbejde, men hun tog altså her fejl, selv om jeg nok alders- og kønsmæssigt tilhører den målgruppe, som der holdes mest øje med. Jeg mener, at det er et alt for spinkelt grundlag at dømme passagerer på. Og det holder nok heller ikke i byretten. Er det virkelig praksis i Århus Sporveje ikke at lade tvivlen komme passagererne til gode? Og må vagtfolkene gribe hårdt fat i passagerer på en mistanke?

Jeg vedlægger kopi af mit korrekt afstemplede titurskort.

... "

Midttrafik fastholdt kontrolafgiften med følgende begrundelse:

" ...

Kontrolafgiften er blevet behandlet og kan desværre ikke ændres da du ikke overholdte Midttrafiks gældende rejsebestemmelse vedrørende straks-billettering hvorfor der blev udstedt en kontrolafgift til dig.

Rejsebestemmelserne kan du se på www.midttrafik og heraf fremgår det, at alle passagerer uden unødigt ophold skal købe en billet i billetautomaten, stemple deres klippekort eller checke-ind med deres rejsekort straks de står på bussen.

Billetkontrolløren udføres af Securitas for Midttrafik hvorfor din henvendelse har været sendt til udtalelse hos dem.

Securitas har sendt os følgende svar;

" [] står af ved Klostersvej. Han klipper i det han står af bussen. Min makker og jeg ser det begge to, da vi konfronterer ham med det erkender han, men mener ikke at det berettiger os til at, til at udstede en afgift. Vi forklare ham om reglerne og at han skal klippe når han står på bussen.

Han prøver flere gange at komme væk og derfor tager min makker fat i ham og spørger efter hans fødselsdato og navn, hvilken han nægter at give. Politiet bliver tilkaldt og vi får hans oplysninger af dem".

Billetkontrollørerne så, at du stemplede dit klippekort på vej ud af bussen hvilket er for sent i henhold til rejsebestemmelserne. Det er ikke afgørende hvor langt eller hvor mange stop du kørte, men afgørende om du stemplede dit klippekort straks du stod på bussen hvilket du ikke gjorde eftersom 2 billetkontrollører så, at du stemplede dit klippekort på vej ud af bussen.

I henhold til Lov om Trafikskaber §29 stk. 2 kan et Trafikskab forlange, at en passager, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billet eller kort), skal forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet. Du var ikke samarbejdsvillig og forsøgte at komme væk ved billetkontrolløren hvorfor Østjyllands Politi blev tilkaldt.

Midttrafik fastholder kontrolafgiften da den er udstedt korrekt, og er du af den opfattelse, at billetkontrolløren har ageret for hårdt fat i dig må du henvende dig til politiet.

"

Oversigt over stoppesteder for buslinje 4A:

4A Stoppestedsliste

Udsnit af oversigt fra bussens GPS:

Journey

Enheder: CG91240 - 656 Rute: 4A Start: 22-01-2016 09:17 Skjoldhøjkollegiet Slut: 22-01-2016 10:13 Østerby/Hyrdevænget

Printed: 22-06-2016 11:21:46

Pos.	Status	Tid	Station	Forsinkelse	Position	Fart	Servic	IND*	UD*
129		22-01-2016 09:38:27		47 sek.	56.15825, 10.19787	3 km/h		0	0
130		22-01-2016 09:38:39	Vesterbro Torv (Arrive) (Stop 15)	39 sek.	56.15836, 10.19894	25 km/h		0	0
131		22-01-2016 09:38:54	Vesterbro Torv	51 sek.	56.15843, 10.20009	17 km/h		0	0
132		22-01-2016 09:39:09	Vesterbro Torv	61 sek.	56.15852, 10.20027	0 km/h		0	0
133		22-01-2016 09:39:24	Vesterbro Torv	81 sek.	56.15861, 10.20041	17 km/h		0	0
134		22-01-2016 09:39:37	Vesterbro Torv (Departure) (Stop 15)	97 sek.	56.15902, 10.2012	16 km/h		0	0
135		22-01-2016 09:39:40		51 sek.	56.1591, 10.20138	10 km/h		0	0
136		22-01-2016 09:39:55		53 sek.	56.15927, 10.20172	20 km/h		0	0
137		22-01-2016 09:39:59	Lollandsgade (Arrive) (Stop 16)	58 sek.	56.15938, 10.20198	27 km/h		0	0
138		22-01-2016 09:40:14	Lollandsgade	70 sek.	56.15964, 10.20279	0 km/h		0	0
139		22-01-2016 09:40:29	Lollandsgade	80 sek.	56.1598, 10.2033	12 km/h		0	0
140		22-01-2016 09:40:45	Lollandsgade (Departure) (Stop 16)	104 sek.	56.16001, 10.20433	23 km/h		0	0
141		22-01-2016 09:40:45		91 sek.	56.16001, 10.20433	23 km/h		0	0

142		22-01-2016 09:41:00		100 sek.	56.16012, 10.20521	0 km/h		0	0
143		22-01-2016 09:41:15		100 sek.	56.16011, 10.20522	0 km/h		0	0
144		22-01-2016 09:41:30		117 sek.	56.1601, 10.20549	16 km/h		0	0
145		22-01-2016 09:41:45		117 sek.	56.15972, 10.206	11 km/h		0	0
146		22-01-2016 09:42:00	Klostertorvet (Arrive) (Stop 17)	120 sek.	56.15894, 10.20589	27 km/h		0	0
147		22-01-2016 09:42:16	Klostertorvet	132 sek.	56.15847, 10.20567	0 km/h		0	0
148		22-01-2016 09:42:31	Klostertorvet	142 sek.	56.15847, 10.20567	0 km/h		0	0
149		22-01-2016 09:42:46	Klostertorvet	162 sek.	56.15847, 10.20567	0 km/h		0	0
150		22-01-2016 09:43:01	Klostertorvet	172 sek.	56.15841, 10.20564	13 km/h		0	0
151		22-01-2016 09:43:11	Klostertorvet (Departure) (Stop 17)	190 sek.	56.15778, 10.20556	27 km/h		0	0
152		22-01-2016 09:43:14	Emil Vettis Passage (Arrive) (Stop 18)	134 sek.	56.1575, 10.20556	28 km/h		0	0

Uddrag fra Midttrafiks interne vejledning til buschauffører og billetkontrollører:

INTERN VEJLEDNING
November 2015

**SAMSPIL MELLEM
BUSCHAUFFØR OG
BILLETKONTROLLØR**

midttrafik **BUS** selskabet

ET GODT SAMARBEJDE ER VIGTIGT
Det er vigtigt, at der er et godt samspil mellem billetkontrollørerne og buschaufførerne. Derved bliver både buskørsel og billetkontrol afviklet så sikkert, hurtigt og smidigt som muligt. Men vigtigst af alt, så skal de betalende kunder gerne opleve, at de kommer frem til tiden, og ikke bliver forsinket af rejsende uden gyldigt billet.

Der kan i visse situationer opstå modsatrettede behov f.eks. vedrørende afgang fra stoppested. I sådanne situationer er det chaufføren der træffer den endelige beslutning. Chaufføren skal være opmærksom på, at der skal skabes ordenlige arbejdsforhold for billetkontrolløren. Hjælp derfor billetkontrolløren, og bed kunderne om at finde billetterne frem, når kontrollørerne stiger på.

TO ELLER TRE KONTROLLØRER
Billetkontrol bliver normalt udført af to billetkontrollører, men kan også udføres af tre (eller flere).

KONTROL VED UDSIGNING
Billetkontrol ved udgang er en af de vanskeligste opgaver for billetkontrollørerne. Der skal udføres en effektiv og troværdig kontrol, bussen skal overholde køreplanen og ingen kunder må tilbageholdes ulovligt. I den sammenhæng har billetkontrolløren flere muligheder. Gider dørkontrollen let, kan den gennemføres uden nævneværdige forsinkelser.

BUSSE MED TRE DØRE
Er der kun to kontrollører, og har bussen tre ind-/udgange, skal chaufføren undlade at åbne de forreste døre, og lukke dørene igen, så snart det er muligt.

Kontrollørerne har ikke altid mulighed for at komme frem til chaufføren med det samme. Har du vigtig information til kontrolløren, så kald ham op til dig, enten ved at vinke ham op eller bruge højttaleren. - Så kommer han så hurtigt, det kan lade sig gøre.

Føler chaufføren sig truet af kunder pga. lukkede døre, kan chaufføren henvende sig til billetkontrollørerne eller alternativt åbne dørerne.

Men billetkontrolløren kan også vælge ikke at udføre dørkontrol, og i stedet afvente at alle er stegede ud. Endelig kan billetkontrolløren gennemføre dørkontrol, men ved den første hændelse der kræver yderligere tid, afsluttes dørkontrollen, så de øvrige kunder kan komme rettidigt frem. Billetkontrolløren skal i de konkrete situationer vælge den rette løsning. Chaufføren skal i forbindelse med dørkontrol lukke dørene igen, så snart det er muligt.

VED STOPPESTEDET
Ved billetkontrol er kontrollørerne synlige ved stoppestedet. Chaufføren skal så vidt muligt standse bussen med dørene ud for billetkontrollørerne. Hvis billetkontrolløren står ved et stoppested, men ikke skal med den konkrete bus, vises dette ved at vinke til chaufføren, eller træde to skridt baglæns.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

Det følger af Midttrafiks rejsebestemmelser, at der er selvbillettering i Aarhus bybusser. Passagerer skal ved påstigning i bussen uden unødigt ophold købe billet, stemple klippekort eller checke ind med rejsekort.

Klageren har gjort gældende, at han stemplede klippekortet ved indstigningen, men beholdt kortet i hånden, da han skulle omstige til en anden bus ved næste stoppested. Videre har klageren oplyst, at den ene kontrollør stod ved fordøren og ikke kan have set, om han klippede kortet.

Midttrafik har gjort gældende, at klageren først stemplede sit klippekort, da han var på vej ud af bussen, og har fremlagt en udtalelse fra kontrolløren, som udførte billetkontrollen. Ifølge udtalelsen så begge kontrollører, at klageren først klippede sit kort, da han steg af bussen, og da de konfronterede ham med det, erkendte han men mente ikke, at det berettigede dem til at udstede en afgift.

Videre har Midttrafik oplyst, at der ved stoppestedet Klostertorvet kun afgår bybusser, som har selvbetjening, og hvor passageren således ikke skal forevise rejsehjemmel ved indstigning.

Endelig har Midttrafik oplyst, at når der er to kontrollører i en bus med tre døre, som i den pågældende bus, holder chaufføren fordøren lukket, så kontrollørerne kan stige ind ad de to andre døre.

Efter kontrollørernes samstemmende forklaringer finder ankenævnet, at klageren ikke kan have overholdt Midttrafiks rejsebestemmelser om straksbillettering. Det bemærkes herved, at klagerens stempeling, som således ikke skete straks efter indstigning, i relation til rejsebestemmelserne må betragtes som omgåelse af kravet om at kunne forevise gyldig kort/billet til kontrolløren.

Da der ikke i sagen er oplyst særlige omstændigheder, som gør, at Midttrafik skal bære risikoen for klagerens manglende straksbillettering, blev kontrolafgiften pålagt med rette.

Ankenævnet bemærker, at dette er et område med oplagt mulighed for omgåelse af reglerne om gyldig rejsehjemmel, fordi chaufføren ikke foretager kontrol af kort/billetter ved indstigning.

For så vidt angår spørgsmålet, om der blev begået et fysisk overgreb på klageren, må dette afgøres ved klagerens eventuelle indgivelse af politianmeldelse.

RETSGRUNDLAG:

Det følger af lov om trafikselskaber § 29, stk. 1, at trafikselskabet kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke forevise gyldig rejsehjemmel (billet eller kort).

Af Midttrafiks rejseregler fremgår:

”Billetkontrol

Aarhus bybusser

Billetkontrollen i bybusserne i Aarhus udføres af Securitas. Alle kontrollører er forsynet med et særligt legitimationskort.

Det er dit ansvar at have købt den rigtige billet. Hvis du ikke kan fremvise en gyldig billet eller et gyldigt kort ved en billetkontrol, skal du sammen med kontrolløren udfylde en kontrolblanket, som kontrolløren giver til Midttrafik. Du får en genpart med de vigtigste oplysninger. Du har pligt til at opgive navn og adresse samt fremvise gyldig legitimation. Billetkontrol kan både foregå i bussen under kørslen og uden for bussen i forbindelse med udstigning.

Midttrafiks administration behandler hurtigst muligt de oplysninger, kontrolløren har givet. Hvis vi vurderer, at der er grundlag for en kontrolafgift, modtager du en kontrolafgift på 750 kr. Du har mulighed for at klage til Midttrafik over kontrolafgiften inden betalingsfristen.

...

Billettering

Du skal købe eller kunne fremvise en gyldig billet eller et gyldigt kort, når du stiger på bussen eller toget. Det er dit eget ansvar at have købt den rigtige billet.

Hvis du opdager, at maskinstemplingen er forkert, skal du straks meddele det til chaufføren.

Billettering i Aarhus bybusser

Der er selvbillettering i Aarhus bybusser. Det vil sige, at du ikke køber din billet ved chaufføren, men at du selv køber billetten via billetautomaterne i bussen.

Du er derfor selv ansvarlig for at have den rigtige kontantbillet, at have klippet klippekortet korrekt, have et gyldigt periodekort mv.

Sørg for at have dit kort/betalingsmiddel let tilgængeligt inden påstigning. Ved påstigning i bussen, og før du sætter dig, skal du uden unødigt ophold købe billet, stemple dit klippekort eller tjekke ind med rejsekort.

I Aarhus bybusser er der fri ind- og udstigning af alle døre. Der er skiltning uden på bussen, der viser, hvor billetteringsudstyret befinder sig.

Hvis du konstaterer, at det ikke er muligt at købe billet via billetautomaten, kan det være en periodisk fejl. Køb din billet så snart automaten virker igen.

...

Gyldigt stempel

Billetter og klippekort er kun gyldige, hvis de er maskinstempledte forud for rejsens start. Du skal selv sikre, at stemplingen er korrekt. Hvis maskinstemplingen på dit klippekort ikke er korrekt, skal du straks henvende dig personligt til chaufføren. (Husk at bruge de sidste klip på dit pap-klippekort inden 15. januar 2017)."

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører at:

"Jeg skal hermed anke afgørelsen fra Midttrafik som er medsendt. Jeg skal fremføre, at jeg klippede mit kort da jeg steg ind i bussen sammen med min kæreste kun et stoppested før, jeg skulle af på Klostertorv. Vi satte os derfor ikke ned og jeg havde stadig mit afstemplede klippekort i højre hånd, da vi steg ud for at skifte til en anden bus. Kontrolløren har således ganske rigtigt set mit kort i nærheden af klippeautomaten, som jo er placeret i højre side ved udgangsdøren. Kontrolløren har i sin udtalelse skaffet sig et ekstra vidne, nemlig fra den anden kontrollør. Det er svært at se, hvordan denne kontrollør både kan stå ved bussens forende for at gå ind ad fordøren og samtidig være vidne til, hvad jeg foretager mig ved midterdøren, når jeg går ud. Kontrollørerne vælger som bekendt altid at gå ind ad forskellige døre, for at opfange syndere. At de lige i dette tilfælde skulle have afvejet deres tjenestepålæg står svært til troende. Vidneudsagnet er for så vidt utroværdigt og synes at være konstrueret. For at sige det pænt. Der var kun en kontrollør ved døren, da jeg stod ud. Tilbage står spørgsmålet: var mit stemplede kort nede i automaten på Klostertorv eller blot i min hånd i nærheden af automaten, da jeg steg ud sammen med min kæreste. Hun er mit vidne, som i øvrigt ubetvivlet af kontrollørerne havde gyldig rejsehjemmel. Jeg mener, at den berettigede tvivl må komme mig til gode."

Indklagede anfører at:

"Midttrafik fastholder kontrolafgift[en] der blev udstedt til klageren den 22/1 2016 da billetkontrolløren så, at klageren først stemplede sit klippekort da han var på vej ud af bussen hvorved han ikke overholdte Midttrafiks gældende rejsebestemmelse vedrørende straks-billettering.

Klageren klagede via mail til Midttrafik over kontrolafgiften og af klagen fremgik det, at han og hans kæreste var stået på linie 4A fra et stoppested mellem Vesterbro Torv og Klostertorvet hvor han kort efter indstigning i bussen stemplede sit klippekort. Ved Klostertorvet ville klageren skifte til en anden bus mod Trøjborg. Klageren skriver, at han blev stående i nærheden af udgangsdøren og at han på vej ud af bussen blev stoppet af en billetkontrollør der hævdede, at hun havde set, at klageren stemplede sit klippekort på vej ud

af bussen. Klageren forklarede, at han skulle videre med en anden bus hvorfor han holdt klippekortet i hånden. Billetkontrolløren fastholdte hvad hun havde set, og da klageren flere gange forsøgte at komme væk og nægtede at samarbejde idet han ikke ville oplyse navn og adresse blev Østjyllands Politi tilkaldt.

Midttrafik skrev i sin afgørelse til klageren, at kontrolafgiften ikke kunne ændres da han ikke havde overholdt rejsebestemmelsen vedrørende straks-billettering samt at der i forbindelse med sagsbehandlingen var indhentet en udtalelse fra billetkontrollørerne.

Billetkontrollen i bybusserne i Aarhus udføres af Securitas og som tidligere nævnt blev der i forbindelse med sagsbehandlingen indhentet en udtalelse fra Securitas:

"[XX] står af ved Klostertorv. Han klipper i det han står af bussen. Min makker og jeg ser det begge to, da vi konfronterer ham med det erkender han, men mener ikke at det berettiger os til at, til at udstede en afgift. Vi forklare ham om reglerne og at han skal klippe når han står på bussen. Han prøver flere gange at komme væk og derfor tager min makker fat i ham og spørger efter hans fødselsdato og navn, hvilken han nægter at give. Politiet bliver tilkaldt og vi får hans oplysninger af dem.

..."

Klageren skriver i sin klage til Ankenævnet, at billetkontrolløren har skaffet sig et ekstra vidne.

Billetkontrollørerne går som minimum altid sammen to og to. Klageren kørte med vogn 656 på linie 4A den 22/1 2016 og denne bus har 3 sæt dobbeltdøre der alle er af glas og i henhold til skreven instruks til chaufføren skal den forreste dør ikke åbnes når der kun er to billetkontrollører hvorfor der ikke har været en billetkontrollør ved fordøren.

Fordøren åbnes kun i de tilfælde hvor der er tre billetkontrollører, og hvor der kun er to billetkontrollører, og hvor fordøren ikke åbnes, er der altid en af billetkontrollørerne der er ved den midterste dør og den anden billetkontrollør ved den bagerste dør. Billetkontrollørerne kan derfor ikke selv vælge.

Ligeledes gør Midttrafik opmærksom på at stempelautomaten er placeret på midterperronen til højre for midterdøren. Stempelautomatens højdeplacering gør, at passageren skal løfte armen for at stemple sit klippekort.

Bussens Gps viser, at bussen ankom til stoppestedet Klostertorvet kl:09:42. Midttrafik er uforstående overfor hvorfor klageren stadig havde sit klippekort i hånden eftersom han siger, at han havde stemplet da han stod på bussen og skulle skifte til en anden bus på stoppestedet Klostertorvet. Fra stoppestedet Klostertorvet kører der kun bybusser hvor der er selvbillettering og et klip har en gyldighed på 2 timer. "

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævnensformand